

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 114/13
Luxemburg, 24 septembrie 2013

Hotărârea în cauza C-221/11
Leyla Ecem Demirkan/Bundesrepublik Deutschland

Resortisanții turci nu au dreptul să intre fără viză pe teritoriul unui stat membru al UE pentru a beneficia de o prestare de servicii

Protocolul adițional la Acordul de asociere CEE-Turcia nu se opune introducerii, după intrarea sa în vigoare, a unei obligații de deținere a unei vize cu privire la beneficierea de o prestare de servicii

În 1963, Turcia și Comunitatea Economică Europeană precum și statele sale membre au încheiat un acord de asociere¹ al cărui obiect era promovarea și consolidarea continuă și echilibrată a relațiilor comerciale și economice dintre părțile contractante în vederea îmbunătățirii nivelului de trai al poporului turc și a facilitării ulterioare a aderării Turciei la Comunitate. Printre altele, acesta prevede că părțile contractante se vor întemeia pe dispozițiile Tratatului CEE privind libera prestare a serviciilor între statele membre pentru a elimina în raporturile dintre ele toate restricțiile de la acest principiu.

Protocolul adițional la acest acord², semnat în 1970, conține o clauză de standstill care interzice părților contractante să introducă, începând de la data intrării în vigoare a protocolului adițional, noi restricții cu privire la libera prestare a serviciilor.

Domnișoara Demirkan, resortisant turc căruia i s-a refuzat de către autoritățile germane viza pentru a-și vizita tatăl vitreg care locuiește în Germania, se prevalează de clauza de standstill în fața instanțelor germane. În opinia sa, această clauză interzice introducerea unor noi restricții, precum o obligație de deținere a unei vize, nu numai în raport cu cei care urmăresc să *efectueze* o prestare de servicii (libera prestare a serviciilor așa-numită „activă”)³, ci și în raport cu cei care urmăresc să *beneficieze* de o prestare de servicii (libera prestare a serviciilor așa-numită „pasivă”). Domnișoara Demirkan susține că, întrucât o vizită făcută unui membru al familiei în Germania implică posibilitatea de a beneficia de servicii în această țară, ea trebuie să fie considerată ca potențială beneficiară a unor servicii. În plus, la data intrării în vigoare a protocolului adițional în raport cu Germania, și anume în 1973, dreptul german nu impunea viză resortisanților turci care doreau să efectueze o vizită cu caracter familial în Germania. Prin urmare, clauza de standstill ar avea ca efect faptul că obligația generală de deținere a unei vize, introdusă ulterior de Germania pentru resortisanții turci în 1980⁴, nu i se poate aplica.

Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (Tribunalul Administrativ Superior Berlin-Brandenburg, Germania), sesizat cu acest litigiu în apel, solicită Curții de Justiție să precizeze domeniul de aplicare al clauzei de standstill.

¹ Semnat la 12 septembrie 1963 la Ankara și încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 (JO 1964, 217, p. 3685, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 10).

² Semnat la 23 noiembrie 1970 la Bruxelles și încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Regulamentul (CEE) nr. 2760/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972 (JO L 293, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 37).

³ Curtea a recunoscut deja că clauza de standstill se opune instituirii, începând cu data intrării în vigoare a protocolului adițional, unei obligații de a deține viză pentru a li se permite unor resortisanți turci să intre pe teritoriul unui stat membru cu scopul de a presta servicii pe acest teritoriu în numele unei întreprinderi stabilite în Turcia, în condițiile în care, anterior acestei date, nu era cerută o astfel de viză (Hotărârea din 19 februarie 2009, *Soysal și Savatli*, C-228/06).

⁴ De notat că, din anul 2001, dreptul Uniunii prevede de asemenea o obligație de deținere a unei vize pentru resortisanții turci, a se vedea Regulamentul (CE) nr. 539/2001 al Consiliului din 15 martie 2001 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație (JO L 81, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 97).

Prin hotărârea pronunțată astăzi, Curtea constată că noțiunea „liberă prestare a serviciilor” cuprinsă în **clauza de standstill din protocolul adițional nu include libera prestare a serviciilor pasivă, și anume libertatea resortisanților turci, destinatari de servicii, de a se deplasa într-un stat membru pentru a beneficia de o prestare de servicii în statul respectiv.**

Curtea amintește că libera prestare a serviciilor garantată de tratatele Uniunii resortisanților statelor membre - și, așadar, cetățenilor Uniunii - include nu numai libera prestare a serviciilor activă ci și, astfel cum a admis în Hotărârea *Luisi și Carbone* din 1984, drept complement necesar, libera prestare a serviciilor pasivă. Astfel, cetățenii Uniunii care se deplasează într-un alt stat membru pentru a beneficia de servicii în statul respectiv sau având posibilitatea de a beneficia de acestea, precum turiștii sau pacienții, se bucură de protecția liberei prestări a serviciilor pasive. Această protecție se întemeiază pe obiectivul care constă în realizarea unei piețe interne, concepute ca un spațiu fără frontiere interne, eliminând toate obstacolele care se opun instituirii unei astfel de piețe.

Or, din cauza diferențelor fundamentale existente între tratatele Uniunii, pe de o parte, și acordul de asociere, precum și protocolul adițional la acesta, pe de altă parte, în ceea ce privește atât finalitatea, cât și contextul lor, interpretarea noțiunii de liberă prestare a serviciilor, astfel cum a fost admisă de Curte în 1984⁵ pentru tratatele Uniunii, ca incluzând libera prestare a serviciilor pasivă nu poate fi extinsă la clauza de standstill prevăzută de protocolul adițional.

Astfel, spre deosebire de tratatele Uniunii, asocierea CEE-Turcia urmărește o finalitate exclusiv economică, acordul de asociere și protocolul adițional la acesta urmărind în esență favorizarea dezvoltării economice a Turciei. Dezvoltarea libertăților economice pentru a permite o liberă circulație cu caracter general a persoanelor, care ar fi comparabilă cu cea aplicabilă, potrivit tratatelor Uniunii, cetățenilor Uniunii nu face obiectul acordului de asociere. Pe de altă parte, Curtea arată că Consiliul de asociere care, potrivit protocolului adițional, stabilește ritmul și modalitățile de eliminare treptată a restricțiilor privind libera prestare a serviciilor nu a adoptat până atunci nicio măsură care să determine înregistrarea unor progrese substanțiale în ceea ce privește realizarea acestei libertăți. În plus, niciun element nu indică faptul că părțile contractante la acordul de asociere și la protocolul adițional ar fi conceput, la momentul semnării acestora, cu alte cuvinte cu 21 și, respectiv, cu 14 ani înaintea pronunțării Hotărârii *Luisi și Carbone*, libera prestare a serviciilor în sensul că ar include libera prestare a serviciilor pasivă.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Hotărârea din 19 ianuarie 1984, *Luisi și Carbone* ([C-286/82 și C-26/83](#)).